

Voor hetzelfde geld

Voor hetzelfde geld idealistisch Henk van Arkel en Guus Peterse. Strohalm/Jan van Arkel (jou onbekend)

Naar bovenstaande titel luistert (nou ja...) een boek van Strohalm. In dit werk legt Strohalm, bij monde van Henk van Arkel en Guus Peterse uit hoe zij de bestaande economie willen veranderen. Ook leggen zij uit hoe de bestaande economie armoede en milieuvernietiging stimuleert. Over dit boek nu enkele opmerkingen.

Economische absurdismen

Enkele opmerkingen van Strohalm over de bestaande economie wil ik je echter niet onthouden. Zoals: hoe hoger de rentestand in een bepaald gebied, hoe kleiner de hoeveelheid zinvol werk dat in dat gebied verricht wordt (p.23). Strohalm licht deze stelling voortreffelijk toe. Heel in het kort komt het er op neer dat hoe hoger de rente is, hoe belangrijker het wordt om een lening (plus de rente) zo snel mogelijk terug te betalen. Het bedrag dat je aan rente extra moet betalen loopt namelijk zeer snel op. Dit laatste komt doordat je steeds rente betaalt, niet alleen over het oorspronkelijk geleende bedrag, maar ook over de rente die de bank had kunnen verdienen als die het bedrag niet aan jou had uitgeleend (rente op rente). Als je 100 euro leent tegen 10 procent rente betaal je het eerste jaar tien euro aan rente. Het jaar erop betaal je echter 10 procent van 110 euro, is 11 euro. Dit bedrag neemt exponentieel toe, waardoor je binnen een aantal jaren soms aan rente meer hebt betaald dan wat je oorspronkelijk geleend had. Voor arme landen geldt dat ze de bedragen die ooit geleend zijn al meerdere malen terugbetaald hebben aan de rijke landen - in de vorm van rente. "Schuldencrisis" is dan ook een misleidend woord. Niet alleen door middel van rente, maar op tal van manieren probeert in de gangbare economie ongeveer iedereen zo snel mogelijk zo veel mogelijk geld 'af te romen' van anderen of van het milieu. Aangezien iets ondernemen meestal alleen kan met een startkapitaal, kunnen binnen de gangbare economie slechts projecten slagen die gericht zijn op korte termijn rendement, in plaats van op (sociale) duurzaamheid.

Bruto nationaal welzijn

"Voor hetzelfde geld" is misschien bovenal een presentatie van een aantal ideeën, samengebracht in een goed algemeen verhaal idealistisch het verhaal van Strohalm. De ideeën hebben ze echter ongeveer overal vandaan gehaald, wat het boek een verfrissend soort breedheid geeft. Sommige van die ideeën zijn gegoten in de vorm van pakkende voorbeelden van absurditeiten van de huidige economie. Zoals het idee om hoe goed het gaat in een samenleving niet - zoals nu gebruikelijk is - uit te drukken in Bruto Nationaal Produkt (BNP), maar in termen van welzijn. Die index bestaat al (en heet ISEW-index). Het blijkt nu, zo vertelt Strohalm, dat het BNP slechts tot een bepaalde bovengrens bijdraagt aan het ISEW. Als het boven die grens uitgaat, daalt het ISEW. Met andere woorden: als er teveel 'officiële welvaart' is, worden

mensen gemiddeld minder gelukkig (p.31). Een leuk feitelijk argumentje tegen het isme dat zegt dat graaien via de onzichtbare hand, eventueel met tussenkomst van een staat, leidt tot het meest mogelijke welzijn – vind je ook niet?

Ook de meest voorkomende mechanismen van de bestaande economie ontkomen niet aan Strohalm's scherpe blik. Zo wordt rente, net als trouwens alle vormen van rendement, genadeloos blootgelegd als niets anders dan een manier om je het werk van anderen toe te eigenen (p. 81).

Toch heeft rendement een functie, volgens Strohalm. Het zorgt ervoor dat geld opnieuw belegd wordt, en zo terugkomt in de maatschappij (p. 116). Zou dat niet gebeuren, zoals bijvoorbeeld in de jaren '30 (van de vorige eeuw) het geval was, en zoals ook in elke (recente) crisis, dan koopt niemand meer wat, produceert niemand meer en... – behalve als mensen besluiten zich niets aan te trekken van of ze nu wel of geen gangbaar geld krijgen!

Lokken

Van Arkel en Peterse beginnen met te zeggen dat hun manier om de bestaande economie te veranderen bestaat uit het mensen in een andere richting 'lokken' (dit woord gebruiken ze niet). Dus niet tegen mensen zeggen "Stop! Je moet omkeren!" Inderdaad bestaan veel acties en ook veel boeken uit het tegen mensen zeggen dat hoe ze nu bezig zijn helemaal niks is, en dat ze een heel andere kant op moeten. Psychologies bezien lijkt het me inderdaad slim om te benadrukken waar je zou willen dat mensen heen zouden gaan, in plaats van mensen proberen tegen te houden. Tot zover ben ik het met Strohalm eens. Ik hoop ook dat veel meer dan nu gebruikelijk is, de 'lokstrategie' gebruikt zal worden, in plaats van de 'proteststrategie'. Toch wringt er wat mij betreft iets aan hoe Strohalm hun aanpak formuleert. Het lijkt me namelijk helemaal niet altijd verkeerd of onhandig om mensen tegen te houden, en daarbij eventueel laten weten dat je het heel erg vindt wat mensen doen. Als iemand een ander aan het in elkaar slaan is, bijvoorbeeld, of als mensen een snelweg aanleggen. Een ander kan merken dat die iets aanricht bij anderen, of kan merken dat niet alles gepikt wordt. Kan dit met 'lokken' ook? Aan de andere kant zie ik ook wel dat al die protestbewegingen waarschijnlijk meer zouden bereiken als er meer benadrukt werd waar mensen naar toe zouden kunnen gaan (in plaats van waar ze mee op zouden moeten houden). Maar... (zie hier: een onderwerp om over te praten, misschien).

Ombuigen waarnaar?

Strohalm's ombuigstrategie lijkt als gevolg te hebben dat Strohalm met voorstellen komt die niet radikaal anders zijn dan hoe dingen nu gaan, tenminste op bepaalde punten. Een zo'n punt is dat de mentaliteit van mensen, oftewel de ideeën die mensen hebben over hoe met elkaar en met de rest van de wereld om te gaan, niet heel erg hoeven te veranderen. Strohalm richt zich er juist op om vormen van economische samenwerking te bedenken waarbij het zo moeilijk mogelijk wordt om misbruik van anderen te maken. Daarbij moet het natuurlijk wel werkbaar en leefbaar blijven. Een stap verder

zou wat mij betreft echter nog mooier zijn. Zo'n stap behelst dan het er naar toe werken dat er helemaal geen mensen meer zijn die misbruik van anderen willen maken. Met dat laatste kom je op een heel ander soort van kwesties dan die waar Strohalm zich op richt. Het gaat dan om verandering van ideeën van mensen. Zodat, bijvoorbeeld, niemand het nog als statusverhogend beschouwt om in een Bentley te rijden, of nog beter, als niemand status nog statusverhogend vindt(!?).

Lezend in "Voor hetzelfde geld" werd ik nieuwsgierig naar of de schrijvers het veranderen van ideeën als manier om naar een eerlijkere economie te komen, hebben overwogen. Ergens halverwege het boek kreeg ik het vermoeden van wel. Maar eerst iets over wat Strohalm dan voorstelt.

LETS

Strohalm begint met te zeggen dat zij geld noodzakelijk achten. Want het is een communicatiemiddel. "Maar je kan toch ook gewoon met elkaar overleggen?" denk ik dan. Met andere woorden: geld lijkt me hooguit noodzakelijk in de bestaande wantrouwen-en-weinig-met-elkaar-willen-economie. Maar die economie, daar willen we toch juist van af? Ik wel tenminste. Misschien is het al dan niet afschaffen van geld een goede aanleiding om te kijken naar hoe je in jouw ideale economie relaties tussen mensen zou willen. Voor mij is het afschaffen van geld geen doel op zich, maar wel een toetsteen waar aan je kan zien hoe het met het onderlinge vertrouwen gesteld is (en dat vertrouwen is weer een toetsteen voor de sociaalheid der mensen - als het goed is).

Het lijkt me dat Strohalm ook uiteindelijk wil dat mensen zich verantwoordelijk gaan gedragen. Het 'lokaliseren' van economische activiteiten wordt in "Voor hetzelfde geld" namelijk gepresenteerd als manier om meer verantwoordelijkheid te 'kweken.'

Strohalm is onder andere bekend van het introduceren van LETS in Nederland. LETS is een manier om de economie te 'lokaliseren'. Maar wat is LETS verder? LETS zijn ruilkringen, waarbij voor het ruilen gebruik gemaakt wordt van "vrijgeld". Om LETS te begrijpen is het denk ik noodzakelijk om iets te weten van vrijgeld. Daar nu iets over.

Vrijgeld

Zoals je hopelijk al hebt gelezen in deze reader kost 'gewoon' geld geld. Je betaalt rente of een andere vorm van rendement (bijvoorbeeld dividend) om over geld te kunnen beschikken. Daardoor wordt het aantrekkelijk om over meer geld te beschikken dan je uitgeeft. Je kan het teveel dan namelijk uitlenen - tegen rendement. Ik zal hier nu niet verder op ingaan. Wat voor het begrijpen van LETS van belang is, is dat er binnen LETS en andere vrijgeldsystemen geen geld wordt gevraagd voor het gebruiken van geld. Sterker nog, veelal kost het geld om geld niet te gebruiken. Dat laatste is het geval bij LETS. Een voordeel is dat je op die manier niet meer krijgt dat rijken zonder enige bijdrage aan de economie geld kunnen verdienen. Een ander voordeel is dat het veel en veel sneller rendabel is om geld te investeren. Als

het in de huidige economie even wat minder gaat, zie je dat geldschieters geneigd zijn hun geld achter de hand te houden, wachtend op betere tijden. Daardoor komt er minder geld in omloop, en daardoor kopen mensen minder, wordt er minder geproduceerd en ontstaan er uiteindelijk zelfs tekorten - niet omdat er niemand wil werken, ook niet omdat er geen grondstoffen zijn, maar puur omdat er geen geld beschikbaar is.

Dit klinkt onnozel, maar zo is het gegaan met de crisis van de jaren '30, en ook tegenwoordig zie je overal waar armoede is, dat er tegelijkertijd, en vaak zelfs op dezelfde plek op aarde meer dan genoeg is aan produkten en produktiemiddelen, om een comfortabel leven te kunnen leiden.

Dit is laatste raakt aan een van de belangrijkste doelen van Strohalm: armoede de wereld uit!

Een ander voordeel van vrijgeld boven het bestaande rente-geld, is dat het veel en veel sneller aantrekkelijk is om het vrijgeld ergens in te investeren. Hetgeen waarin je het investeert hoeft niet eens rendement op te leveren: de geldschieters zijn immers al blij dat ze hun geld kwijt zijn, zodat ze er niet voor hoeven te betalen. Dit betekent dat ook initiatieven die geen roofofbouw op mensen, dieren of milieu plegen, interessant (kunnen) zijn om in te investeren - dit in nogal grote tegenstelling tot hoe het is in de huidige economie.

Door middel van vrijgeld is er een grotere kans dat er altijd genoeg gekonsumeerd wordt om ernstige crises te voorkomen. Ook bevordert het zeer sterk een geldstroom van rijk naar arm, in plaats van andersom. Dit dus vanwege het feit dat geld bezitten geld kost bij een vrijgeld-economie, en juist geld oplevert in de gangbare economie. Een vraag die Strohalm zichzelf stelt is of, doordat mensen sneller geneigd zijn hun geld te investeren, er niet juist een aanjaging van produktie, en daarmee een nog grotere vernietiging van het milieu, zal komen. Omdat alle potenties van mensen 'investeringswaardig' zijn binnen een vrijgeldeconomie, zullen mensen minder aangemoedigd worden om hun economische activiteiten te richten op roofofbouw. Je hoeft immers alleen maar een kleine 'boete' te betalen wegens het bezitten van geld. Dat kan je al met zaken die erg weinig winst geven - juist dus zaken die het milieu weinig belasten. 'Aanschaffing' van LETS, samen met afschaffing van gangbare economische systemen, zal dus ongetwijfeld een hoop schelen kwa milieu. Maar er zullen toch nog altijd veel mensen blijven die graag een vette auto, volop vliegvakanties en dergelijke willen. Zouden die niet juist nog meer gaan ondernemen als lenen zo vreselijk goedkoop wordt? In dit verband is het aardig om te lezen dat Strohalm kritiek heeft op 'konsuminderen'. Aangezien je in de huidige economie je geld wel op een bank moet zetten, zo gaat het, investeert de betreffende bank dat geld wel in de roofofbouw, als jij dat niet doet (p. 106). Dit is echter misschien waar, maar het lijkt me dat het bij konsuminderen vooral gaat om het aanklaarten van hebzucht. En daar lijkt het me een prima aktie voor. Ook is het zo dat, als iedereen zou konsuminderen, dat er dan een stuk minder te roven valt voor die banken.

Ik ben benieuwd hoe Strohalm denkt dat LETS konsuminderen nog meer kan bevorderen dan op de manier die ik zonet beschreef.

Met "Voor hetzelfde geld" willen de mensen van Strohalm denk ik laten zien dat voor een flink socialere wereld helemaal geen vreselijke offers gebracht hoeven te worden. Maar ik krijg toch de indruk dat een eerlijke en duurzame verdeling van de aarde bepaald meer soberheid vereist dan uit het 'aanschaffen' van LETS hoeft te volgen. Maar terug naar vrijgeld.

Voordelen

Het woord "vrijgeld" impliceert dat het huidige geld 'dwanggeld' is. Strohalm rept ook vaak over "groeidwang". Vanuit het gegeven dat het 'gewone' geld geld kost, is dat ook niet zo gek gedacht van Strohalm. Immers, als je iets wilt, dan moet je wel meer geld terug geven aan degene die het je leende, dan dat je ontving. Daarvoor moet je groeien, wat je ook doet - je moet op jouw beurt geld meer geld van anderen krijgen dan jij aan die mensen hebt gegeven. Daardoor moeten die mensen op hun beurt... Deze rat race eindigt bij degenen, of bij de dingen die bepaald lastig kunnen protesteren: dieren, toekomstige generaties en de natuur.

Zonet gebruikte ik het woord "moet". Je kan je echter afvragen, hoe vaak dit woord in werkelijkheid van toepassing is. Mensen kunnen er immers voor kiezen om al dan niet in de huidige economie te stappen. Of niet? Ook deze vraag laat ik hier in het midden, hoewel ik het een interessante vraag vind om het eens over te hebben. In het boek "Greep op groei" kreeg Strohalm van allerlei kanten de kritiek te horen dat het maar de vraag is of er wel zoiets bestaat als groeidwang, en of dit concept wel zo belangrijk is als Strohalm het doet voorkomen. Ik moet zeggen dat ik het voor een deel wel met deze kritiek eens ben, alleen ik vind dat sommige van die critici overdreven door net te doen alsof het heel makkelijk is om je aan de bestaande economie te onttrekken. Volgens mij is er, zoals je in "Greep op groei" keer op keer kan lezen, weliswaar geen groeidwang los van mensen. Maar mensen dwingen elkaar en zichzelf wel tot economische groei!

Een vraag die voor verandering van de wereldeconomie belangrijk is (lijkt mij tenminste), luidt hoe je kan bevorderen dat mensen gaan besluiten niet meer aan die groeidwang te doen. Het lijkt me dat de LETS en andere praktiese voorstellen van Strohalm prima mogelijkheden bieden voor mensen om, al is het maar voor even, te ontvluchten van de rat race, of om eens te proberen hoe dingen ook anders kunnen. Dit kan mensen stimuleren om zich in te zetten voor een vriendelijke economie. Met andere woorden: als meevoelen met de armen der aarde, met dieren en met milieu mensen niet meteen over de streep haalt, kunnen de voordelen die mensen voor zichzelf kunnen ervaren aan een vrijgeld-economie dat misschien wel.

Kansen

Strohalm doet moeite om aannemelijk te maken dat hun voorstellen niet alleen in nu al in de praktijk te brengen zijn, maar ook perspectief hebben of kunnen hebben in the long run. Binnen dit kader wordt de wet van Gresham genoemd: waardeverminderend geld verdringt waardevast geld als betaalmiddel (p.78). Voor de ins en outs van deze theorie moet je Strohalm's boek, wederom, zelf ter hand nemen. Deze wet wordt erbij gehaald omdat

deze zegt dat 'vrijgeld', zoals gebruikt bij LETS, in een vrije marktsituatie 'gewoon geld' zal verdringen. Met enkele voorbeelden laat Strohalm zien dat het hier niet alleen om een leuke hypothese gaat, maar dat er ook daadwerkelijk economische projecten geweest zijn die wegens hun bedreiging voor de bestaande munt (en dus voor de portemonnees van bankiers) domweg verboden werden. Rente-geld kan alleen bestaan met bescherming van een staat, konkludeert Strohalm. Leuk om een aanhanger/ster van de gangbare economie eens te vertellen, je weet nooit welke prikkels mensen op een ander denkspoor krijgen... Nu ik iets heb verteld over vrijgeld - verder met LETS!

Wat is LETS?

LETS is vooral een kring waarbij mensen onderling betalen met vrijgeld. Dat geld maken ze helemaal zelf. Elke kring heeft een eigen 'munt'. Het voordeel is nu dat je door lid te worden van een LETS-kring, je betaald kan krijgen voor zaken waar je in de gangbare hoog-rendements-economie niets voor zou krijgen. Bijvoorbeeld simpele klusjes zoals helpen bij het opknappen van een huis, of koken voor iemand. Je krijgt dan betaald met een munt waarmee je alleen binnen de LETS kring waar jij lid van bent iets kan krijgen. Op een bepaald moment groeit een kring echter niet meer, omdat het maximum aantal mensen bereikt is dat behoefte heeft aan het soort zaken dat binnen die kring wordt aangeboden. Wil een kring groter worden, dan komt het er op aan om een breder scala aan produkten of diensten binnen je kring te krijgen. Dit lukt op een bepaald moment alleen nog maar als je er in slaagt om bedrijven binnen LETS kringen te krijgen. Wat ik er van begrepen heb, wil dit in de praktijk nog niet echt vlotten. Oorzaken? Er valt doorgaans voor bedrijven te weinig te halen (vinden 'ze'). Een lastig doorbreekbare spiraal...

Een ander plan om bedrijven een eerlijke economie binnen te krijgen zou kunnen zijn het oprichten van ruilkringen voor bedrijven. Bekend onder de naam "barder" kunnen bedrijven rentevrij krediet geven en nemen. Een bemiddelende instantie controleert of bedrijven in kwestie in staat zijn om de lening terug te betalen. Dit 'barteren' heeft een slechte naam gekregen omdat de bemiddelende instanties vaak kommercieel waren, daardoor belang hadden bij het zo veel mogelijk afsluiten van overeenkomsten tussen bedrijven. Die instanties zeiden daarom te gauw dat een bedrijf wel in staat zou zijn leningen terug te betalen. Dit euvel kan echter makkelijk verholpen worden, en volgens Strohalm zijn er dan ook al barterkringen die een stuk beter draaien (p. 154).

Een manier om bedrijven LETS binnen te krijgen is het koppelen van barterkringen aan LETS. Je vraagt je nu wellicht af wat er voor bedrijven te halen kan zijn bij zo'n LETS-kring. Strohalm antwoordt inventief: menskracht! Uitzendburo's zouden namelijk ook in de LETS-barter kring kunnen gaan zitten. Bedrijven hoeven dan geen duur geld uit de gangbare economie zien te halen om toch de LETS-werknemers te kunnen betalen. En voor 'partikuliere' LETS-deelnemers wordt LETS interessanter omdat je niet alleen meer je gras kan laten maaien of een massage krijgen, maar ook produkten van bedrijven kan kopen met LETS-geld.

Strohalm sluit het boek af met een hoofdstuk over hoe lokale overheden hun

voordeel kunnen halen met LETS en tegelijk een bijdrage kunnen leveren aan een vriendelijke economie. Mensen met een uitkering zouden bijvoorbeeld aangemoedigd of gedwongen kunnen worden om in aan LETS-kring mee te doen. Ze krijgen dan een deel van hun uitkeringsgeld in LETS-geld. Dat scheelt de gemeente geld, bevordert de situatie van mensen met een uitkering, en leidt ertoe dat zij hun energie steken in een sociale economie. Een succesrecept, zou je misschien zeggen. Maar mensen door middel van het bedreigen met het wegnemen van hun bestaansmiddelen dwingen om aan een LETS-kring mee te doen...? Vrijwilligheid lijkt me een van de pijlers van een vrije en zorgvuldige economie te zijn.

Nu ik het één en ander over LETS heb verteld, en het hier en daar van commentaar heb voorzien, is het tijd om uit te zoomen, om in te gaan op een fundamentele vraag.

Ambities

Henk van Arkel en Guus Peterse laten zich namelijk ergens ontvallen dat ze met LETS zijn begonnen omdat ze de voorlopers ervan, 'vrienden-en-bekenden-kringen', te weinig ambitieus vonden. Het bleven relatief gesloten kringen, waarvan je alleen lid kon worden als je mensen kende die er al bij zaten. Volgens mij is het evenwel erg goed mogelijk om ook ambitieus aan de slag te gaan met kringen die op een goede persoonlijke band, en daarmee op vertrouwen, gebaseerd zijn. Het is misschien waar dat, zoals Strohmalm zegt, dit soort kringen noodzakelijkerwijze klein blijven. Dan kan je echter ook een groter aantal van die kringen proberen van de grond te krijgen. Een andere reden die ik vermoed achter Strohmalm's keuze voor LETS is dat het van de grond krijgen van LETS gemakkelijker gaat. In het geval van kringen gebaseerd op veel persoonlijke kennis van de deelnemers onderling, ben je waarschijnlijk meestal wel even bezig voor je een groep bij elkaar hebt waarbij iedereen wel bij een bepaald aantal anderen goed bekend is. Van LETS kan iedereen min of meer meteen lid worden, en als iemand zich misdraagt, zijn er materiele sancties. Ik denk dat er verschillende soorten ambities bestaan in het landschap van economische (r)evolutie. Het lijkt mij persoonlijk dat het uiteindelijk gaat om het veranderen van ideeën van alle mensen. Want zo lang hebzucht bestaat kan je nog zo'n vernuftig economisch systeem hebben, wat ook zeker veel verbetering kan betekenen ten opzichte van de huidige situatie. Echt sociaal, zorgvuldig zal de wereld volgens mij echter alleen kunnen worden als niemand nog hebzuchtig wil zijn.

Ik denk dat Strohmalm's project zeker bijdraagt aan ideeënverandering in de richting van afschaffing van hebzucht en dergelijke. En ook lost het bepaalde zeer ernstige situaties, met name in arme gebieden op deze aarde, op. Een vraag voor de discussiebijeenkomsten van mij zou echter zijn: zouden er effectievere manieren zijn om ideeën bij mensen te veranderen, hoeveel maakt het eigenlijk uit hoe effectief een manier is? Wat kan je voorspellen wat betreft de effectiviteit van economische veranderings-manieren op de lange termijn? En wat lijkt je ,berhaupt een prettige economie, of economische samenwerking?

Ik denk dat Strohmalm plannen wil maken voor de middellange termijn. Dit komt doordat er in "Voor hetzelfde geld" geregeld opmerkingen staan die me

ietwat pessimisties in de oren klinken. Zo schrijven Van Arkel en Peterse dat je rente niet zomaar kan afschaffen. Want mensen met geld teveel zullen dan op andere manieren zullen proberen rendement bij elkaar te harken. Dat is natuurlijk waar, maar waarom niet pleiten voor en het afschaffen van rente en het afschaffen van rendementzucht? Eigenlijk doet Strohalm dat ook. Belangrijk doel van deze Utrechtse klup luidt namelijk: "Alle vormen van rendement aanpakken." (p.74). Zo! Toch zou ik meer willen praten over, en horen hoe anderen, zoals mensen van Strohalm, rendement willen aanpakken. Want ook in LETS-kringen zullen problemen ontstaan, hoe dichtgetimmerd je je regels ook maakt. Ook ben ik benieuwd naar wat Strohalm nog meer wel wil. Ik kan me niet voorstellen dat LETS voor de mensen van Strohalm helemaal ideaal is. LETS kunnen immers nog steeds bevolkt worden door min of meer hebzuchtige mensen. Welke beginselen zou iedere wereldburger minimaal moeten nastreven, wil er sprake zijn van een sociale en vrije economie? Strohalm gaat in "Voor hetzelfde geld" nauwelijks op deze vraag in. Dat zou misschien ook te ver voeren, je moet een boek tenslotte niet te dik maken, misschien. Maar ik ben daar wel benieuwd naar.

Menno Sijtsma

© 2005

Soortgelijke literatuur:

Greep op groei - Frank Biesboer (red.)1993. Aktie Strohalm/Jan van Arkel.